

ความสำเร็จของนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ภายใต้ความร่วมมือ
ระหว่างภาครัฐและเอกชน
The Success of the Thai Kitchen to the World Policy with Cooperation
between Public and Private Sectors

ปณิดาภา สวนแก้ว
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Panidapa Suankaew
Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความสำเร็จของนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และ (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก อีกทั้ง (3) เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัยใช้การวิจัยแบบผสม ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 คน และการสนทนากลุ่มกับผู้ประกอบการจำนวน 10 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบการ 70 คน การวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

เมื่อนำผลการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาวิเคราะห์แล้วสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น (1) ความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน พบว่า มูลค่าทางการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นมาจากการเพิ่มฐานข้อมูลในการวิเคราะห์โอกาสทางการค้าจากปัจจัยภายในและปัจจัยนอก อีกทั้งการดำเนินงานของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกส่งผลให้ความหลากหลาย

ของสินค้าทางเกษตรของไทยเพิ่มมากขึ้น โดยความคิดเห็นต่อการความสำเร็จของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .53 (2) ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก พบว่าการประสานงานระหว่างระหว่างภาครัฐกับเอกชนมีข้อบกพร่องส่งผลให้ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกสินค้ามีการดำเนินงานของนโยบายที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นอาจมีการต่อต้านนโยบายจากผู้ประกอบการในลักษณะของการดำเนินนโยบายที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน (3) ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกให้ประสบความสำเร็จต้องวางกลยุทธ์ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) กลยุทธ์การจัดการด้านงบประมาณ 2) กลยุทธ์การบูรณาการหน่วยงานรัฐ 3) กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือของรัฐและเอกชน 4) กลยุทธ์การสร้างแบรนด์อาหารไทย 5) กลยุทธ์การสร้างการรับรู้และตระหนักถึงต้นตำหรับของอาหารไทย

คำสำคัญ : นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

Abstract

The objectives of the study were 1) to study the success of the Thai Kitchen to the World policy which was conducted with cooperation between public and private sectors. 2) to study the problems and obstacles of the implementation of the Thai Kitchen to the World policy and 3) to provide suggestions for policy implementation in the future.

The researcher employed a mixed-method in this study. The qualitative data were collected from 17 informants participating in in-depth interviews and 10 entrepreneurs participating in a group discussion. The quantitative data were collected from a questionnaire filled in by 70 governmental officials and entrepreneurs. Quantitative data were analyzed by descriptive statistics (frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation).

The research findings revealed the following:

1) An increase in trade values resulted from an expanding database which was used to analyze internal and external factors. Implementation of the policy caused an increase in diversity of Thai agricultural products. The informants agreed that the policy is successful ($M = 4.20$, $S.D. = 0.53$).

2) Regarding the problems and obstacles of policy implementation, there were some flaws in cooperation between public and private sectors. The flaws resulted in varying conducts among the importers and exporters. The samples also expressed frustration with the non-standardized implementation of the policy.

3) The strategies suggested for policy implementation are related to allocation of budget, integration of governmental agencies, management of the public/private sector partnership, recognition of Thai food brands, and creation of perception and awareness of authentic Thai foods.

Key words : Thai Kitchen to the World Policy, Public and private sector cooperation

บทนำ

นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก (Thai Kitchen to the World) ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งรัฐบาลไทยเชื่อว่าจะสามารถผลักดันให้สินค้าเกษตรมีมูลค่าเพิ่มในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนเป็นส่วนช่วยให้ผลักดันราคาสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น โดยได้กำหนดเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย ประการหนึ่งคือการเป็นครัวของโลก (Thai Kitchen to the World) เนื่องจากไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งอาหารไทยยังมีชื่อเสียงระดับโลกและเป็นที่ยอมรับของต่างชาติ ซึ่งนอกจากความโดดเด่นด้านรสชาติแล้วอาหารไทยยังแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ ความประณีตบรรจงสวยงามรวมทั้งองค์ประกอบของเครื่องปรุงที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพยากที่จะหาชาติใดทัดเทียมได้ รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมให้อาหารไทยเป็นอาหารยอดนิยมของผู้บริโภคในระดับสากล โดยมุ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบให้มีการขยายตัวของตลาดอาหารไทยและร้านอาหารไทย ที่มีคุณภาพดีเป็นจำนวนมากซึ่งส่งผลดีต่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศรวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยการส่งออกสินค้าอาหารและสินค้าอื่นๆ จากอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมไปถึงสินค้าจาก One Tambon One Product (OTOP) รัฐบาลได้มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการไว้ทั้งหมด 4 ประการ 1) ไทยต้องเป็นผู้ส่งออกสินค้าอาหารรายใหญ่ 1 ใน 5 ของโลกภายในระยะเวลา 2-3 ปี โดยที่ต้องได้รับการยอมรับและเชื่อมั่นระดับสูงสุดในด้านความปลอดภัยและสุขอนามัย 2) เป้าหมายของยุทธศาสตร์ครัวโลก จะผลักดันให้วัตถุดิบในการปรุงอาหารของไทย ตลอดจนเครื่องปรุงรสอื่นๆ อีกหลายชนิดสามารถส่งออกได้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร 3) เพื่อสนับสนุนให้ร้านอาหารไทยในต่างประเทศเป็นศูนย์กระจายข้อมูลการท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นจุดประชาสัมพันธ์เมืองไทยให้ชาวต่างชาติได้รับรู้ และเป็นแหล่งขายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 4) สนับสนุนการเปิดธุรกิจร้านอาหารไทยในต่างประเทศเพื่อผลักดันให้ร้านอาหารไทยบริการอาหารรสชาติไทยแท้ๆ และเป็นที่รู้จักในตลาดโลกมากขึ้น รวมไปถึงมีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ โดยมีหน่วยงานต่างๆ

ที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงอุตสาหกรรม

การดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกได้ถูกผลักดันด้วยมาตรการต่างๆ เพื่อมุ่งหวังให้มูลค่าในการส่งออกทางสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นรวมถึงการสนับสนุนโครงการ Thai Select ให้มีผลต่อผู้ประกอบการร้านอาหารต่างประเทศภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในด้านการขยายตลาดส่งออกเชิงรุกและการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการส่งออกสินค้าอาหารที่มีมูลค่าเพิ่ม ในการเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าอาหารของไทยและการเร่งผลักดันการส่งออกไปยังตลาดใหม่ๆ เช่น ประเทศจีน ตะวันออกกลาง รัสเซีย แอฟริกา เอเชียใต้ รวมถึง เมืองรองในตลาดหลัก ผู้ประกอบการไทยจึงควรให้ความสำคัญและความระมัดระวังในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและ มาตรฐานตามกฎหมายของรัฐบาลไทย และประเทศผู้นำเข้า จากการข้อมูลของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่าเป็นประเทศที่อัตราการบริโภคสูงขึ้นและมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไทยมาอย่างยาวนาน (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Industry, Thai food to the World Center, 2005)

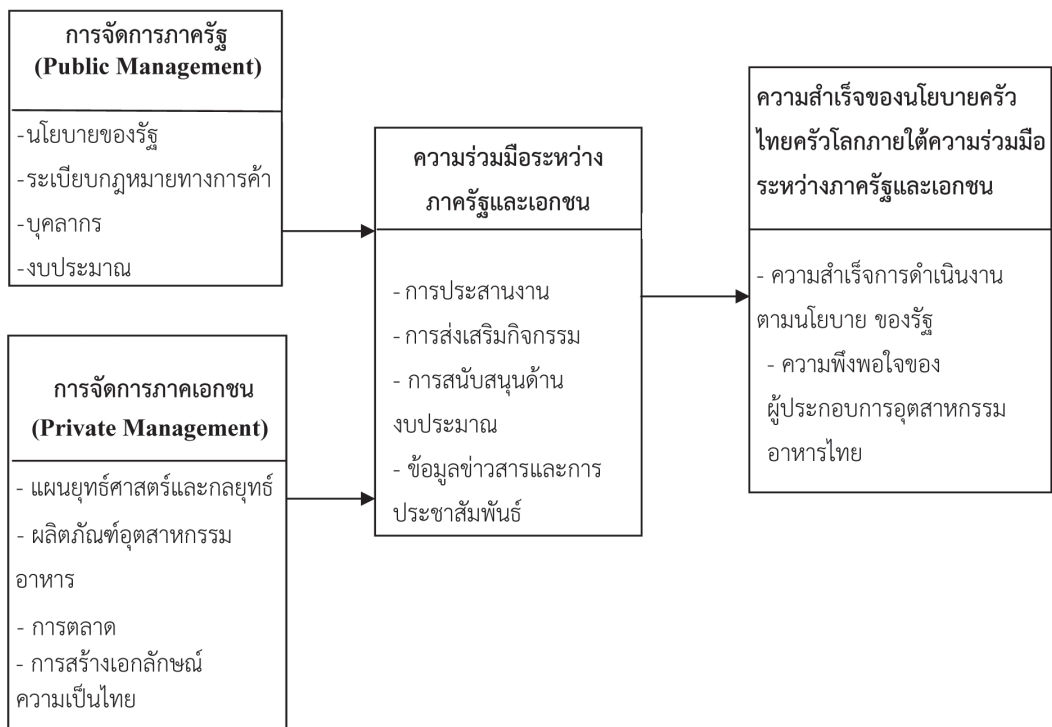
ในการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกกำลังเผชิญสภาพปัญหา การขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก หน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันคือ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ได้ปฏิบัติตามกรอบนโยบายแต่เดิมเท่านั้น ปัญหาของการขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก 3 ปัญหาของการตั้งเป้าหมายระดับความสำเร็จของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกยังไม่มีกำหนดความชัดเจนของเป้าหมายความสำเร็จของนโยบายที่ชัดเจนในอดีตมีการกำหนดความสำเร็จในระดับรัฐบาลแต่ยังขาดการกำหนดระดับความสำเร็จในระดับองค์การและหน่วยงาน (Department of International Trade Promotion, Ministry of Commerce, 2012b)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยมีความสนใจในการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกอันเป็นนโยบายภาครัฐที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อศึกษาค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องอันจะทำให้ผู้ศึกษาวิจัย ค้นพบว่านโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง ตลอดจนศึกษาค้นหาข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อประเทศไทยต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และ (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก อีกทั้ง (3) ให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยผู้ศึกษาวิจัยตั้งสมมุติฐานไว้ 2 ข้อคือ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารไทยมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบาย

ครัวไทยสู่ครัวโลกด้านการดำเนินงานตามนโยบายอยู่ในระดับมาก และ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารไทย มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกอยู่ในระดับมาก

การศึกษานโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกจะเป็นการศึกษาถึงความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก โดยการศึกษานโยบายและการดำเนินการงานนโยบายของรัฐที่มีผลต่อทั้งความสำเร็จของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกและความพึงพอใจของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารไทย โดยทำการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีกำลังซื้อสูง และจะนำข้อมูลเฉพาะ 3 เมืองหลักของประเทศ ได้แก่ มหานครเซี่ยงไฮ้ กรุงปักกิ่ง และเมืองกวางโจว เท่านั้น เนื่องจากทั้ง 3 เมือง เป็นเขตพื้นที่ที่มีการประกอบธุรกิจร้านอาหารไทยและจัดจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมอาหารไทยมากที่สุดในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกไปปฏิบัติในเขตพื้นที่ โดยสามารถอธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเชิงคุณภาพผู้วิจัยให้ความสำคัญการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารนโยบาย (ผู้บริหาร) ได้แก่ กลุ่มนักการเมือง จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ กลุ่มข้าราชการประจำ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ นักวิเคราะห์นโยบาย กลุ่มผู้บริหารภาคเอกชนที่เป็นผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร จำนวน 10 ท่าน อีกทั้งจัดการสนทนากลุ่มโดยมีผู้เข้าร่วม ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารภาคเอกชนที่เป็นผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร จำนวน 10 ท่าน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ภาครัฐ 23 คน ผู้ประกอบการส่งออกสินค้าไทย จำนวน 47 คน รวมทั้งสิ้น 70 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง

การวิจัยนี้ มีเป้าหมายเพื่อต้องการรวบรวมเอกสารหลักฐานที่มีการดำเนินการจริงทั้งประเด็นของ คำสั่งการปฏิบัติงาน ข้อมูลทางสถิติตัวเลขที่สามารถระบุความสำเร็จ หรือไม่ประสบความสำเร็จของการดำเนินนโยบายที่ผ่านมา ซึ่งจะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีความถูกต้องและชัดเจน ผู้วิจัยรวบรวมโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการแสวงหากรอบแนวคิดในการศึกษาวิเคราะห์ อีกทั้งแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดการภาครัฐและเอกชน แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ร่วมมือ เอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการสัมภาษณ์นักบริหารระดับสูง ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดและบริหารนโยบาย แบบ Purposive Sampling ได้แก่ กลุ่มนักการเมือง กลุ่มข้าราชการประจำ และกลุ่มผู้บริหารภาคเอกชน นอกจากนี้ยังสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก แบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร ส่วนที่ 2 ระดับความสำเร็จของการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก

ในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ และข้อเท็จจริงด้วยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิจัยที่ได้มาจากการศึกษาจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ตลอดจนการใช้ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสรุปผลข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความถูกต้องแม่นยำของวิจัย ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ความสำเร็จของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสำเร็จของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามนโยบายนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก และการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารไทยมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามนโยบายนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก โดยการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

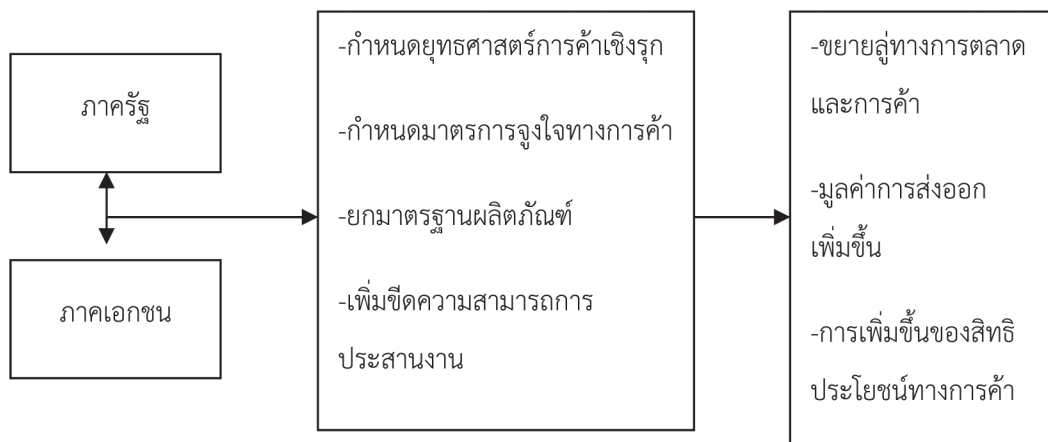
จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณสามารถสรุปผลการวิจัยได้ 3 ประเด็น 1. ความสำเร็จในการดำเนินการนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน คือ การส่งเสริมสินค้าอุปโภคและบริโภคให้มีมูลค่าทางการค้าในประเทศสาธารณประชาชนจีนให้มีมูลค่าที่เพิ่ม

สูงขึ้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ดี การเพิ่มระดับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศ ให้มีความกระชับความสัมพันธ์กันมากขึ้น และการสร้างความเชื่อมั่นของสินค้าเกษตรไทย จัดเป็นภารกิจหลักของทั้งภาครัฐและเอกชนที่จะต้องร่วมกันในการกำหนดคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางอาหารให้มีคุณภาพที่สูงและเรียกความเชื่อมั่นจากประเทศคู่ค้าได้ 2. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก การดำเนินงาน ยังเกิดช่องว่างระหว่างภาครัฐกับเอกชน ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนมากมาย แต่ภาคเอกชนทั้งผู้ส่งออกไทยหรือผู้นำเข้าหรือจัดจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมอาหารไทยในต่างประเทศ ยังดำเนินการไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนการขาดความต่อเนื่องในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการสนับสนุนนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ซึ่งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากในอดีตที่มีการหยุดชะงักการดำเนินนโยบายเนื่องมาจากการขาดเจ้าภาพที่จะมาดำเนินนโยบาย อีกทั้งมีการเพิ่มขึ้นของมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีไข่มุกาซีมาใช้ 3. ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ประการหนึ่งคือการที่นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกบรรลุตามเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้ องค์ประกอบที่จะส่งผลให้นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกประสบความสำเร็จ หรือเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายที่วางไว้ คือการดำเนินงานต้องได้รับการสนับสนุน ด้านการเงินด้านการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความเชื่อมโยง ด้านความร่วมมือ 4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 48.6 เพศหญิง ร้อยละ 51.4 เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 32.9 โดยเป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารร้อยละ 14.3 เป็นตัวแทนจากนักธุรกิจร้อยละ 67.1 โดยเมื่อจำแนกประเภทธุรกิจ พบว่า ประกอบธุรกิจจัดจำหน่ายสินค้ามากที่สุด ร้อยละ 30.0 ประเภทสินค้าประกอบกิจการ เป็นสินค้าอาหารทั่วไปร้อยละ 32.9 เป็นสินค้าอาหารแปรรูปร้อยละ 17.1 การเติบโตทางธุรกิจต่อปี มีการเติบโตทางธุรกิจร้อยละ 5 -10 ต่อปี มากที่สุดร้อยละ 27.1 เติบโตร้อยละ 11-15 และมากกว่าร้อยละ 15 ร้อยละ 14.3 และเติบโตน้อยกว่า ร้อยละ 5 ร้อยละ 10.0 มูลค่าทางธุรกิจ มากกว่า 100 ล้านบาท ร้อยละ 35.7 มูลค่าทางธุรกิจ 50 – 100 ล้านบาท ร้อยละ 21.4 และมูลค่าทางธุรกิจน้อยกว่า 50 ล้านบาท ร้อยละ 15.7

ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .53 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ด้านความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .55 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือด้านนโยบายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .51 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และด้านการดำเนินการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .53 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

สรุปภาพรวมการวิจัยเชิงคุณภาพของความสำเร็จของนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

การอภิปรายผล

ภาพที่ 2 ภาพรวมการวิจัยเชิงคุณภาพของความสำเร็จของนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก”
ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก เป็นการดำเนินนโยบายภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ โดยกำหนดนโยบายเพื่อขยายการส่งออกของผลผลิตทางการเกษตรให้มีปริมาณสูงขึ้น โดยเน้นไปที่การขยายการตลาดไปในระดับภูมิภาคเอเชีย ซึ่งตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตร คือประเทศจีน ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์ ดังนั้นมาตรการที่กระทรวงพาณิชย์จะสามารถดำเนินนโยบายให้ประสบความสำเร็จต่อนโยบายคือการดำเนินนโยบายร่วมกับภาคเอกชนเพื่อหาแนวทางการสนับสนุนให้นโยบายประสบความสำเร็จ ผลแห่งความร่วมมือในการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกให้ประสบความสำเร็จได้แก่ 1) กำหนดยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุก 2) กำหนดมาตรการจูงใจทางการค้า 3) ยกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 4) เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน ซึ่งทั้ง 4 มาตรการ ทางกระทรวงพาณิชย์และภาคเอกชนต้องดำเนินการร่วมกันเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกในอนาคต อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมความสำเร็จของนโยบายในระยะยาว

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถอภิปรายได้ว่า ความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน พบว่า ปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก มีทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก สอดคล้องกับ Meksawan (1997) กล่าวว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการบริหารที่เน้นการวางแผนการกำหนด

วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ที่จะส่งผลให้นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ประสบความสำเร็จ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลของ Office of the Permanent Secretary, Ministry of Industry, Thai food to the World Center (2005) ซึ่งระบุว่า การดำเนินนโยบายภายใต้ งบประมาณของโครงการที่ได้รับการจัดสรรสำหรับการดำเนินงานโครงการครัวไทยสู่โลก จำนวน 500 ล้านบาท ในระยะเวลา 3 ปีเป็นวงเงินที่ค่อนข้างจำกัดซึ่งส่งผลต่อความไม่ต่อเนื่องของการบริหารจัดการโครงการครัวไทยสู่ครัวโลก โดย Department of International Trade Promotion, Ministry of Commerce (2012a) ระบุว่า แนวโน้มเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าสำคัญซึ่งประสบปัญหาสภาวะ เศรษฐกิจชะลอตัว และมีผลให้อัตราแลกเปลี่ยนของเงิน มีแนวโน้มจะอ่อนค่าลง อาจส่งผลต่อความ สามารถในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดลดลง นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำมาตรการกีดกันทางการค้า ที่มีใช้ภาษีมาใช้ในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศ เช่น มาตรฐานสุขอนามัยที่เข้มงวดขึ้น มาตรการทางด้านแรงงาน และมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการที่ดี ที่เน้นถึงหลักการของ ทำให้สามารถพัฒนาระบบการปฏิบัติงานสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการจัดการแนวใหม่ที่ใช้ระบบข้อมูลที่ทันสมัย และเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารและมีการพัฒนาเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้

ในด้านปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก พบว่าการประสานงาน ระหว่างระหว่างภาครัฐกับเอกชนยังขาดประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกสินค้ามีการดำเนินงาน ที่แตกต่างกันและมีการต่อต้านนโยบายจากผู้ประกอบการในประเด็นของการดำเนินนโยบายที่ไม่เป็นไปตาม มาตรฐาน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Kowitsatienchai (2011) พบว่า หลักการแลกเปลี่ยนสินค้าและ บริการนั้น ประเทศที่ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน โดยยึดการผลิตสินค้าที่ตนทำได้ดีที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ อีกประเทศหนึ่งย่อมได้รับผลประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย นอกจากนั้นภาครัฐมีนโยบายสนับสนุน ภาค การส่งออกแต่ภาคเอกชนทั้งผู้ส่งออกของประเทศไทยและผู้นำเข้าหรือจัดจำหน่ายในต่างประเทศแต่ยังมี ดำเนินการที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีการเพิ่มขึ้นของมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีมาใช้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kotakoon (2012) พบว่าการเตรียมความพร้อมที่จะรองรับความเปลี่ยนแปลง ด้านกฎระเบียบทางธุรกิจ และการวางแผนดำเนินธุรกิจในอนาคต และหากผู้ประกอบการร้านอาหารไทย ได้รับการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

สำหรับข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกภายใต้ความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น สิ่งที่จะส่งผลให้การดำเนินนโยบายครัวไทย สู่ครัวโลกประสบความสำเร็จ ที่มีปัจจัยทั้งภายในและภายนอก คือ ปัญหาเศรษฐกิจโลก อัตราแลกเปลี่ยน เงินตรา การกีดกันทางการค้า และการค้าการลงทุนที่มีการแข่งขันสูง อีกทั้งสอดคล้องกับผลของการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบาย ยิ่งไปกว่านั้นผลของการวิจัยยังระบุว่าความสำเร็จของ นโยบายจะสำเร็จได้ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ในประเด็นของ กลยุทธ์ การดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกให้ประสบความสำเร็จ ควรมีการดำเนินการ คือ 1. กลยุทธ์การจัดการ

ด้านงบประมาณ (Budget Allocation) 2. กลยุทธ์การบูรณาการหน่วยงานรัฐ (Government Agency Integration) 3. กลยุทธ์การบริหารความร่วมมือของรัฐและเอกชน (Public Private Partnership Management) 4. กลยุทธ์การสร้างแบรนด์อาหารไทย (Thai Food Branding) 5. กลยุทธ์การสร้างการรับรู้และตระหนักถึงต้นตำหรับของอาหารไทย (The Perception and Awareness of Authentic Thai food)

การวิจัยเรื่องความสำเร็จของนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการบริหารนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกมีการปรับกระบวนการในการจัดการให้เหมาะสมทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อไป ตลอดจนการวางยุทธศาสตร์ของภาครัฐในการดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก เพื่อให้สามารถกำหนดงบประมาณ และบุคลากรผู้ทำนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกไปปฏิบัติ อีกทั้งเป็นแหล่งข้อมูลให้ภาครัฐใช้กำหนดแนวทางการดำเนินโครงการส่งเสริมร้านอาหารไทยในต่างประเทศ (เครื่องหมาย Thai Select) และโครงการส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศไทย ด้านศักยภาพอุตสาหกรรมอาหารไทยในตลาดโลก ภายใต้การดำเนินนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก

References

- Department of International Trade Promotion. (2012a). *Thai Products Export to the World*. Search on February 20th, 2013 from www.dipt.go.th
- Department of International Trade Promotion. (2012b) *Thai Kitchen to the World Policy*. Search on February 21st, 2013 from www.dipt.go.th.
- Kotakoon, P. (2012). *Supporting Thai Restaurant Setup Government Policy*. Search on February 21st, 2013 from www.dipt.go.th.
- Kowitsatienchai, V. (2011). *International Business and Trade Measurement. Case Study : Thai-India Free Trade Area*. Search on December 21st, 2012 from human.aru.ac.th.
- Meksawan, T. (1997). Government Reform to Satisfactory Service : how and whose responsibility. *Government Journal* 42nd year. (2), 61- 62
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Industry, Thai food to the World Center. (2005) *Results of 2005 Fiscal Budget Operation and Evaluation*. Search on February 20th, 2013 from www.nfi.or.th/th/special.php?id=80

ผู้เขียน

นางสาวปณิดาภา สอนแก้ว

905 ถ.เพชรเกษม แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160

e-mail: tuaaagain@hotmail.com

